

Lausunto asetustalonokseen suden kannanhoidollisesta metsästyksestä

17.11.2021

Suomen Harmaahirvikoirajärjestö r.y.

Jukka Immonen

Johdanto

- Suomen Harmaahirvikoirajärjestö on yksi kolmesta hirvikoirarotujen rotujärjestöistä, suurin niistä
- Järjestön jäsenmäärä on pikkuisen vajaa 8 000 henkilöä
- Suomessa metsästetään vuosittain noin 50 000 hirveä, valtaosa koiraa apuna käyttäen
- Kansalaisaloite tehtiin yhteistyössä lukuisten toimijoiden kanssa, syy
  - Voimakas palaute kentältä
  - Metsästyskoiravahingot
  - Koirametsästyksen estyminen laajoilla alueilla
  - Luottamuksen puute kentällä viranomaisiin ja päättäjiin tässä asiassa

Koiravahingot

- Koirajärjestöt ovat keränneet omaa tilastoaan susien aiheuttamista vahingoista koirille
- Määrät ovat olleet kasvussa viimeisten vuosien aikana
  - Vuonna 2019 tapahtui 49 raatelutapausta
  - Vuonna 2020 tapahtui 56 raatelutapausta
  - Vuonna 2021 14.11. mennessä 43 raatelutapausta
- Vaikuttaa siltä, että koiravahingot ovat suurimmillaan siellä, missä riistakanta on pienehkö -> syynä todennäköisesti kilpailu resursseista
- Ylivoimaisesti suurin osa vahingoista tapahtuu koiran ollessa irti metsässä, yleisin suden uhri on hirvikoira

Tavoitteet ja keinot

- Tavoitteena on mahdollistaa perinteinen koirametsästys Suomessa
- Pienentää kestäättömäksi käyneet koiravahinkojen määrät
- Mahdollistaa tehokas uhkaa ja vaaraa aiheuttavien susien poisto
- Ehdotetut keinot:
  - Kannanhoidollinen metsästys, joka voidaan kohdistaa
    - Vahinkoja aiheuttaviin laumoihin, joissa toimintatapa on opetettu vanhemmilta pennuille
    - Ylipäättään laumoissa yksilöön tai kahteen, että saadaan palautettua laumaan ihmispelko
  - Tehokkaampi lupakäytäntö vahinkoa aiheuttavien yksilöiden poistoon
    - Valituksilla ei saa estää poistoja, valitusten käsittely nopeaa ja poistoaika jatkuu käsittelyajan verran
  - Susikannan pitäminen rotupuhtaana -> aito susi on varovainen

Kuinka asetusluonnos vastaa tavoitteisiin?

- Asetus mahdollistaisi 20 suden poistamisen korkeintaan neljästä eri laumasta -> jää valtavat alueet, joilla susia ei saa metsästää lainkaan
  - Lisäksi nykyisin susia jää auton ja junan alle lukuisia vuosittain, ne sisältyvät kiintiöön
- Voidaan todeta, että susikanta kasvoi 30% 2020 vuodesta kuluvaan vuoteen verrattuna (Luonnonvarakeskus, kanta-arviot)
- Susikannan voidaan arvioida olevan n. 400 yksilöä, siitä 20 kpl on 5%
  - Seuraus: susikanta kasvaa merkittävästi vuoden 2022 aikana, samoin vahingot
- Siten vahinkojen määrä ei pienene, vaan kasvaa edelleen
- Perinteinen koirametsästys ajautuu yhä pienempään nurkkaan
- Hirvikannan hoito vaikeutuu, paikoitellen estyy
  - Metsävahingot ja hirvikolarit lisääntyvät

Uhkakuvat ja riskit

- Suurimmalle osalle koiraharrastajia asetus ei tuo mitään helpotusta, vaan tilanne pahenee
- Tähän saakka ei SusiLIFE-partio ole saanut kiinni suden salakaatajia
  - Johtopäätös: Väitteet laajamittaisesta salametsästyksestä ovat pötyä
  - Uhkakuva: Mitään apua ei tullutkaan -> omankäden oikeus otetaan käyttöön
- Viime vuonna alueittain sitouduttiin DNA-keräykseen, kun näköpiirissä oli ongelmaan helpotusta
  - Miten kävi: Seurasi melkoinen pettymys
  - Uhkakuva: Yhteistyöhön sitoutuminen pienenee (DNA-keräys, SRVA-toiminta ja Tassu-havainnot)

Perusteluja – suotuisan suojelun taso

- Asetuksen perusteluna on keskeneräinen suotuisan suojelun tason määrittäminen
- Naapurimaassamme Ruotsissa se saatiin määritettyä jo aikaa sitten
  - 300 yksilöä ja 30 laumaa <- edellytys, että 1 susi saapuu idästä lisää 5 vuoden välein ja osallistuu suvunjatkamiseen
  - Maantieteellisesti huomioitiin Norja, Ruotsi, Suomi, Venäjä ja jopa Baltian maat, sekä Puola
  - Uusimmat DNA tutkimukset osoittavat Suomen ja Venäjän Karjalan susikantojen olevan hyvin läheistä sukua keskenään -> geenivaihto on voimakasta
- Venäjän Karjalassa susikanta n. 450 yksilöä, joista poistetaan vuosittain n. 200 kpl kannan pienentymättä
  - Tieto: Parkanon susiseminaari, Ilpo Kojola 2020

Perusteluja – susikannan koko

- Susikannan kokoa Luonnonvarakeskus on arvioinut tieteellisesti pitkät ajat
  - Kentällä kanta-arvioon ei hevillä uskota, koska kasvaneet havainnot ja vahingot eivät tue aikojen kuluessa annettua virallista kannan kehitystä
  - Arvioinnissa ei luoteta kokemusperäiseen tietoon ollenkaan, kirjoituspöydän takana sen sijaa asuu suuri viisaus, jonka perusteella tehdään päätökset
    - Tehdyt kanta-arviot tulisi koeponnistaa silloin tällöin lumijälkilaskennoin -> läpinäkyvyys
- Muutama poiminta kanta-arvioista:
  - 2020: ”susikannan ei juuri arvioida kasvavan vuoteen 2021”, todellisuus: kanta kasvoi 30%
  - 2020: ”villisikakanta ei enää kasva”, kanta 1400, mutta 2021 todettiin kannan olevan jo 3400
  - Karhukantaa on leikattu Luonnonvarakeskuksen arvioihin pohjautuen jo vuodesta 2017 kannanhoidollisilla luvilla, kanta on koko ajan kasvanut ja melko voimakkaasti
  - Huomattavaa on, että nämä arviot ovat aina olleet alakanttiin todellisuuteen nähden!

Käytännön haaste

- Aikataulu menee pahimman skenaarion mukaan seuraavasti:
  - Aikataulutus on se, että
  - asetus valmistuu jossakin kohtaa joulukuun puoliväliä (lausuntoaikaa on 8.12. asti)
  - luvat Rike voinee myöntää varsin nopeasti asetuksen vahvistamisen jälkeen
  - on 30 + 3 (7) pv valitusaika, silloin ei voi metsästää
  - jahti voisi alkaa joskus tammikuun puolivälissä
  - luvista varmasti valitetaan, ja esitetään toimeenpanokieltoa
  - toimeenpanokielto tulee hallinto-oikeudesta, käsittely kestää ainakin 4 viikkoa
  - mahdolliset luvat, jos voimassa, olisivat käytössä helmikuun puolivälissä
  - **Seuraus:** jos jahti kestäisi vain 15.2. asti, jahti ei käytännössä ehdi alkaakaan.
    - Metsästysaikaa asetuksessa on jatkettava maaliskuun loppuun (asetus 452/2013 mahdollistaa)
    - Koska metsästys kohdistuu vahinkoa tuottaviin laumoihin, niin erityisesti alfat pitäisi poistaa näistä laumoista, joten lisääntymisaika ei ole tässä asiassa olennainen rajoite!

Yhteenveto

- Asetus ei ole alkuunkaan riittävä pienentämään ongelmia, sen sijaan se aiheuttaa suurta pettymystä monelle näin alimitoitettuna
- Asetus on kuitenkin siinä mielessä positiivinen, että periaatteellinen este metsästykselle voi poistua, ellei valitukset laita susialueilla toimivia ihmisiä pienen vähemmistö panttivangeiksi taas kerran
- Susikannan kokoa ei voi määrittää pelkällä populaatiogenetiikalla, vaan sosiaalinen kantokyky tulee huomioida, nyt ”kamelin selkä uhkaa katketa”

Kevennys?

- Maakunnissa liikkuesssa olen saanut kuulla seuraavaa
  - Nyt on ministerin mahdollista paukutella henkseleitä, kun susimetsälle päästään
  - Nyt voi suojelijat olla hyvillä mielin pöyristyneitä, kun susikanta loppujen lopuksi vain kasvaa
  - Nyt voi virkamiehet olla tyytyväisiä, emme saa EU:lta nuhteita, kun ollaan niin varovaisia ja perustellaan pitävästi
  - Mutta, miten ongelmista kärsivät kansalaiset? Kuka heistä välittää! Ongelmathan vain kasvavat!
- Ratkaisuhan on poliittisesti korrekti, mikä tärkeintä